

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Humanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

De ijs pro quibus hoc sacrificium offertur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

etiam requirit statum gratiae, estque maior vel minor pro maiore, vel minore dispositione; secus est de fructu priore, qui respondet sacrificio, ut est actio ministri publici: hic enim non requirit statum gratiae in ministro, ut supra dictum est, cum non detur ipsi pro se, sed pro Ecclesia: neque est maior vel minor, ob maiorem, vel minorem ministri sanctitatem (loquimur enim de fructu, qui est ex opere operato) sicut nec fructus Sacramentorum maior est vel minor ob ministri sanctitatem. Vide Diuum Thomam quaest. 82. art. 6.

Non potest hunc fructum alteri applicare.

Notandum autem: Valde probabile esse, fructum eum quem sacerdos accipit, ut persona priuata, ex opere operato, non posse alijs applicari: sicut nec remissio poenae temporalis, qua conferitur per Baptismum, aut per satisfactionem Sacramentalem, aut per indulgentias, alijs applicari potest, nisi id expresse concedatur quoad Indulgentias. Haec enim non ita habemus in potestate, ut possimus nos illorum fructu priuare, ut illum in alium conferamus, sicut in potestate habemus opera nostra satisfactoria. Ratio est; quia id quod ex opere operato vim habet, non tam est opus nostrum, quam Christi: unde non est in nostra potestate impedire ne in nobis fructum habeat, quando nobis applicatur.

43 Propter quod offerenti- bus suis fructus responder.

Dico Secundò, Alijs offerentibus, qui peculiari aliquo modo concurrunt actu vel virtute ad hoc sacrificium, valde probabile est dari aliquem fructum ex opere operato, pro modo concursus, & deuotionis cuiusque: verbi gratia, ministrantibus, assistentibus, & procurantibus sacrificium. Ita Caietanus tom. 2. Opusculorum. Tractatu 3. qu. 2. & alij passim. Ratio est, quia ceteris paribus maximè participes esse debent fructus sacrificij, qui actu aliquo ad illud cooperantur. Non enim videtur consentaneum, ut is, qui actu Missae sacrificio assistit, non plus accipiat, quam is, qui cum pari deuotione procul abest: nam ad sacrificium externum actu externo cooperatur. Quod confirmatur ex verbis Canonis, *Memento Domine omnium circumstantium, quorum tibi fides cognita est, & nota deuotio: pro quibus tibi offerimus, vel qui tibi offerunt hoc sacrificium laudis.*

46 Remotè offerenti- bus non responder fructus ex opere operato.

Dico Tertio, Qui nullo actu concurrunt ad hoc sacrificium, sed solum remotè dicuntur offerre, quatenus sunt membra Ecclesiae, quae per ministros suos offert, ijs, ratione huius modi offerendi non prouenit aliquis fructus ex opere operato. Probatur; Quia non est credibile, omnibus membris Ecclesiae, ratione cuiusque, sacrificij quod offertur in Ecclesia, dari aliquod auxilium speciale, vel condonari aliquid poenae temporalis: tum quia nulla ratio id suadet, nec auctoritas insinuat; tum quia unicuique quotidie aliquot millia gratiarum praeuenientium dari deberent, & infinitae propè partes debiti temporalis detrahi: quò fieret ut vix iusti haberent aliquid debiti temporalis poenae. Ratio est: quia effectus ex opere operato non datur, nisi ijs, quibus ipsum opus peculiariter applicatur; idque vel mediante actione propria, vel aliena; ut patet in Sacramentis, & in hoc sacrificio, dum per ministrum alicui applicatur. Cur enim conferatur effectus illis, quibus causa nullo modo applicatur? Illa autem habitudo, qua omnia Ecclesiae membra comparantur ad hoc sacrificium, tanquam offerentes in habitu, est valde

extrinseca, & remota; nec sufficit ad actualem applicationem.

Dices: Saltem omnes isti accipiunt aliquem fructum ex singulis sacrificijs per modum impetrationis.

Respondeo; Neque id esse necessarium; ut rectè Gabriel lectione 27. in Canonem. Etsi enim hoc sacrificium nomine totius Ecclesiae offeratur, non tamen necesse est, ut singulis Ecclesiae membris aliquid in particulari detur. Imò etiàsi oratur pro omnibus orthodoxis & Catholicae fidei cultoribus, non est necesse singulis aliquid dari: tum quia impetratio non est infallibilis; tum quia sufficit aliquid commune dari, quod ad omnes aliquo modo pertingat: ut est tranquillitas Ecclesiae, protectio fidei, auersio haereseon, & etiam calamitatum temporalium. Nunc agendum

Imò nec per modum impetrationis.

DE IIS RRO QUIBUS HOC SACRIFICIUM OFFERTUR.

Notandum est, Esse sex vel septem hominum genera, de quibus potest dubitari: nempe Dammati, Beati, Fideles defuncti, qui in purgatorio sunt; Fideles viui, qui sunt Ecclesiae membra; Praecisi ab Ecclesia; & Infideles, qui numquam fuerunt in Ecclesia.

47

Dico Primò; Non prodest vilo modo damnatis. Est certa, & communis. Ratio est; quia non sunt capaces fructus sacrificij crucis, qui per hoc sacrificium applicatur. Confirmatur; quia nec potentia, nec actu sunt amplius membra Ecclesiae: atqui hoc sacrificium est sacrificium Ecclesiae, solumque valet pro ijs, qui aliquo modo ad Ecclesiam pertinent. Nec obstat, quod Diuus Augustinus c. 110. Enchiridij dicat, *Quibusdam valere hoc sacrificium, ut ipsis plena fiat remissio, alijs ut tolerabilior sit damnatio: loquitur enim de ijs, qui sunt in purgatorio: Damnationem vocat supplicium, ad quod damnati sunt. Nam Augustinus eodem cap. expresse docet, ijs qui in aeternum damnati sunt, non prodesse. Idem lib. 1. de Anima, & eius origine cap. 9. & 11. docet sacrificium hoc non posse offerri pro paruulis defunctis ante baptismum, quia perierunt. Idem docet Innocentius III. Capitulo Cum Martha de Celebratione Missarum.*

Non prodest damnatis.

Dico Secundò, Beatis cum Christo regnantibus aliquo modo prodest hoc sacrificium. Primò, Ad quoddam gaudium accidentarium. Secundò, Ad gloriam quandam extrinsecam in Ecclesia: gaudent enim Dei honore, nostroque profectu: & illis honorificum est ab hominibus in tanto mysterio commemorari, tanquam nostros Patronos, & hoc sacrificium in eorum memoriam & honorem Deo offerri. Nam offertur sacrificium Deo, tum in gratiarum actionem pro beneficijs in Sanctos collatis, quae etiam in nos redundant; tum ad petendam gratiam, ut eos possimus imitari; tum ut velit eos esse nostros Patronos, & apud ipsum intercessores, ut optime docet Concilium Trid. sess. 22. c. 2. Vide etiam Innocentium III. Cap. Cum Martha de Celebratione Missarum.

48 Prodest Beatis.

Dico Tertio, Fidelibus defunctis, qui in Purgatorio expiantur, etiam plurimum prodest ad poenarum mitigationem, & solutionem. Est fidentendum, ut patet ex Conc. Trid. sess. 22. can. 3.

Probatur Primò: 2. Machabæorum 12. vbi Iudas Machabæus offerri iussit sacrificia pro coesis in bello; & Scriptura probat hoc factum:

49 Prodest plurimum in Purgatorio extantibus.

SANTA

sancta & salubris est cogitatio pro defunctis exorare, ut à peccatis solvantur.

Probatur Secundò; Quia in omnibus Liturgijs oratur pro defunctis. Ex quo intelligimus Ecclesiam semper in sacrificio Missæ pro defunctis orasse, esseque traditionem Apostolicam: ut rectè Chrysostomus Hom. 69. ad Populum. Idè docent plurima Concilia, & omnes Patres. Imo est antiqua hæresis Aerei non esse pro defunctis offerendum sacrificium, ut testatur Epiphanius in Anacephalocosi. Et D. Augustinus hæresi 53. Ratio est; quia sacrificium est bonum commune totius Ecclesiæ; & à ministro publico offeratur: atqui bonum commune debet esse tale, ut possit distribui & prodesse singulis membris, maximè si indigeant: ergo cum fideles in purgatorio sint vera & viva membra Ecclesiæ, utpote ei copulata fide, spe, & charitate; & maximè opus habeant auxilio alieno, cum seipsos iuuare nequeant, oportet ut fructus huius sacrificij etiam ad illos pertineat.

50 Sed difficultas est, quomodo illis prosit: Per modum impetrationis, an ex opere operato?

Ex opere operato, & per modum impetrationis,

Respondeo utroque modo. De impetratione nemo Catholicus potest dubitare. De modo ex opere operato, quidam videntur negare; ut Melchior Canus lib. 12. de locis cap. 13. ad 9. & Dominicus Soto d. 13. q. 2. art. 1. Dicunt enim hoc sacrificium non habere infallibilem effectum in illis; sed, si Deo ita visum fuerit. Vnde sequitur non prodesse illis ex opere operato, cum hic fructus omnino sit infallibilis in eo, qui est capax, & non ponit obicem.

Sed contrarium est probabilius: quod tenet Ruardus art. 16. Petrus Soto lect. 7. de Eucharistia, & ipse D. Thomas in 4. d. 45. q. 2. a. 3. ad 3.

Probatur Primò; Quia in forma sacerdotij sine distinctione dicitur, *Accipe potestatem offerendi sacrificium pro viuis & defunctis in nomine Domini*: ergo eodem modo offeratur, & prodest. Item Concilium Trid. sess. 22. cap. 1. eodem modo loquitur, cum ait; *offerri pro viuis & defunctis*. Secundò, Quia animæ illæ adhuc sunt partim in via, & possunt ab Ecclesia iuari: & aliàs hoc sacrificium ex se satis habet dignitatis, ut conueniens fuerit hanc vim ei à Christo tribui: & in modo applicandi nulla est repugnantia: (non enim applicari debet ipsi animæ per corpus, sicut Sacramentum; neque ad infusionem gratiæ, vel eius augmenti; sed solum per extrinsecam ordinationem, sicut oratio; idque ad effectum *mere extrinsecum*, qui est extrinseca condonatio:) ergo nulla est ratio, cur hæc virtus ei non sit concedenda.

51 Prodest plurimum viuis Fidelibus, pro quibus offertur.

An Catechumenis.

Dico Quartò, Prodest etiam plurimum fidelibus viuis, pro quibus offertur: nam pro his maximè est institutum. Et patet ex Canone *Pro omnibus orthodoxis, & Ecclesiæ Apostolicæ cultoribus*. Qui tamen sunt in statu peccati mortiferi, ijs non prodest ad satisfactionem, sed solum ad impetrationem auxilij præuenientis, & protectionis ne in peccatis moriantur. Catechumenis quoque, etiã si in gratia sint, non prodest ex opere operato. Ratio est; quia Baptismus est ianua ad cætera Sacramenta, & ad omnem fructum, qui modo Sacramentali confertur. Prodest tamen per modum impetrationis; vnde etiam pro illis defunctis offerri potest, si non constet in peccato mortifero obiisse.

Dico Quintò, Prodest etiam præcis; ut hæreticis, schismaticis, & excommunicatis, quando pro illis directè, vel indirectè offertur. Vbi

52 An præcis ab Ecclesia.

Notandum est; Non licere quidem pro huiusmodi sacrificium offerre in persona ministri publici; hoc enim prohibitum est ab Ecclesia; ut patet Cap. *A nobis*, 2. de Sententia Excommunicationis: Si tamen quis offerat, fructum percipiet. Et ratio est, quia Ecclesia nõ potest suo præcepto tollere vim sacrificij, quam habet ex opere operato; sicut nec vim Sacramentorum. Vnde, etiam si contra præceptum Ecclesiæ alicui applicetur, vim habebit. Pari modo non potest tollere vim impetrandi, quam habet quatenus offertur in persona Christi, seu quatenus offertur à ministro publico Christum representante. Nam hæc vis nullo modo pendet ab Ecclesia, sed ab ipsa præstantia sacrificij, & principali offerente. Grauius tamen peccabit minister, sciens & prudens contra mandatum Ecclesiæ faciens.

Quomodo illicitum sit pro illis sacrificare.

Aduerte tamen, Duobus modis licitè posse pro his sacrificium offerri: Primò indirectè, agendo tamen personam publicam; ut quando sacerdos offert sacrificium, & orat pro Ecclesiæ propagatione, & vnione; pro hæresi non extirpatione, fidei exaltatione: nam sic indirectè orat pro hæreticorum & schismaticorum conuersione. Secundò,

Et quibus id modis liceat.

Directè, sed ut persona priuata, orando, & representando Deo hoc sacrificium pro huius vel illius hæretici conuersione, vel in genere pro conuersione hæreticorum. Ratio est; quia hoc nullo iure est prohibitum, & per se est valdè pium: vnde non est dubitandum, quin in *Memento* liceat pro illis orare.

Dico Sextò, Pro infidelibus qui nunquam fuerunt in Ecclesia, ut sunt Idololatæ, Turcæ, Iudæi, licet offerre sacrificium; & illis prodest per modum impetrationis. Patet; quia Apostolus 1. ad Corinth. 2. iubet orari pro Regibus & Principibus in sacrificio, qui tamen erant ethnici. Et Tertull. lib. ad Scapulam, *Sacrificamus*, inquit, *pro salute Imperatoris*. Idem quoque fiebat in veteri testamento; offerebant enim Iudæi sacrificium pro Dario, pro Spartiatis, & pro Heliodoro. Neque Ecclesia hoc vnquam prohibuit.

53 An prodest infidelibus

Dico Septimò, Hoc tamen sacrificium non prodest ex opere operato, nisi illis, quibus minister intendit applicare; quamuis possit prodesse per modum impetrationis.

54 Non prodest ex opere operato nisi illis, quibus Minister intendit applicare.

Prior pars probatur; Quia sacrificium, ex se dum fit, non determinat personam, cui fructus est conferendus; quia tantum tendit ad honorandum Deum, sicut laus: ergo hæc determinatio iure diuino naturali relicta est arbitrio sacerdotis offerentis, cui sicut data est potestas offerendi sacrificij, ita & applicandi: nemo enim commodius potest applicare aliquid, quàm is, qui illud habet in sua potestate.

Dices, Ecclesia seu Prælati, qui sunt Superiores, videntur validè posse applicare sacrificia suorum subditorum. Quod confirmatur; Nam Ecclesia præscribit orationes, quibus oratur pro Pontifice, Episcopo, Rege, pro Orthodoxis viuis & defunctis. Quòd si Sacerdos inferior contra voluntatem Superioris applicet sacrificium, Deo non erit accepta talis applicatio.

Respondeo, Aliud est loqui de orationibus sacrificio annexis, aliud de ipsius sacrificij substantia: Oratio:

An possit
Ecclesia fa-
cere, ut alte-
ri proficiat ex
opere ope-
rato, quam
cui sacer-
dos intendit
applicare.

Oraciones enim potuit Ecclesia præscribere pro certis rebus, & personis; quas si Sacerdos ut Ecclesiæ minister recitet, modò non sit præcisus, habebunt virtù impetrandi, etiamsi ipse id non intendat. Ratio est; quia Deus respicit in illis, non Sacerdotis deuotionem & intentionem, sed Ecclesiæ, cuius personam gerit dum orat: ergo cum tanquam minister Ecclesiæ orat pro certis personis, illis proderit per modum impetrationis. Sed sacrificium immediatè pendet ex institutione diuina, sicut & Sacramenta. Vnde, sicut Sacramenta vim habent in eo, cui per ministrum applicantur, quidquid Ecclesia prohibeat, eò quòd ipse operetur potestate à Christo accepta: ita sacrificium vim habet ex opere operato in illis duntaxat, quibus per proximum ministrum applicatur, qui personam Christi gerit.

Nec refert, quòd hæc applicatio sit contra obedientiam, vel etiam contra iustitiam. Etsi enim Deus non acceptet illum in meritum, seu ut est actio priuata personæ: acceptat tamen quatenus est actio ministri personæ ipsius gerentis: sic enim eadem est applicatio, & intentio Christi & ministri. Confirmatur: Quia hæc potestas applicandi conuenit Sacerdoti ex vi characteris; ut patet ex verbis formæ, *Accipe potestatem offerendi sacrificium pro uiuis & defunctis in nomine Domini*: ergo non potest per Ecclesiam auferri, impediri, aut limitari: ut patet in simili de potestate applicandi alia Sacramenta.

Pro quibus
teneatur
sacerdos
orare, vel
applicare
hoc sacri-
ficiam.

His addè, se ipsa nullum extare præceptum, quo sacerdos obligetur huic vel illi, vel etiam toti Ecclesiæ applicare sacrificium. Solum obligatur orare pro vniuersali Ecclesia, pro Papa, Antistite, Rege, adstantibus, orthodoxis omnibus in genere, denique pro defunctis: & ut summum, non obligatur pro his offerre sacrificium, nisi ut habet vim per modum impetrationis. Vnde potest illud applicare alteri, quatenus habet vim ex opere operato.

Si sacerdos
nulli appli-
cet, cui
proderit ex
opere ope-
rato.

Dices, Ergo si sacerdos obliuiscatur applicare alicui sacrificium, nullus inde proueniet fructus ex opere operato.

Respondeo, Quidam dicunt, posse postea applicari. Sed hoc parum est credibile: Quia, sicut Sacramentum consistens in actione, solum potest applicari, dum sit à ministro; tunc enim, non alius est in eius potestate: ita etiam sacrificium tantum potest applicari, dum sit; tunc enim tantummodo est in potestate ministri. Confirmatur; Quia effectus, qui datur ex opere operato, non potest suspendi arbitrio ministri, sed statim datur causà posita. Vnde aliter dicendum: Quando alteri nõ applicat, censetur implicite applicare sibi; & sic fructum ex opere operato habet sacrificium in sacerdote. Dices; Quid si non cupiat sibi applicare, vel si non habeat debitum pœnæ temporalis?

Respondeo, Tunc non habebit effectum ex opere operato, scilicet remissionis pœnarum; sicuti effectum eum non habet cum Sacerdos illum applicat ei qui non est capax. Manet autem tunc satisfactio illa, quam sacrificium debebat conferre, in immenso thesauro satisfactionum Christi, nec quidquam tunc inde depromitur satisfactionis. Non tamen illi thesauro tunc aliquid noui accedit, ut Soto inuauat; sed antiqua satisfactio non applicatur. Sicut etiam, cum Sacramenti vis irrita redditur per indispositionem recipientis, nihil

noui accedit thesauro, sed vetus meritum Christi non applicatur efficaciter, & cum effectum: quantum nonnulla sit differentia.

Altera Pars, scilicet posse sacrificium prodesse per modum impetrationis sine applicatione Sacerdotis, patet ex dictis: nam iunguntur illi orationes Ecclesiæ pro varijs rebus & personis, quæ per hoc sacrificium sunt exaudibiles apud Deum.

DVBIUM X.

Vtrum hoc sacrificium habeat effectum aliquo modo infinitum?

Missis opinionibus Doctorum, quos recenset Petrus Nauarra. lib. 2. de Restitutione circa num. 360.

Dico Primò, Hoc sacrificium secundum se est infinita dignitatis in genere sacrificij, sic ut prestantius cogitari non possit: ac proinde per se est infiniti valoris ad impetrandum. Est communis Doctorum. Vide D. Thom. supra q. 79. art. 5. & ibidem Caietanum.

Prior Pars Probat; Quia res oblata est infinita dignitatis, cum totus Christus offeratur; & etiam primarius offerens, qui etiam est ipse Christus: ergo ipse actus sacrificandi censetur infinita dignitatis. Probat consequentia; quia ex his duobus dignitas sacrificij pensatur.

Dices, Proximus offerens est Sacerdos, qui est finitè dignitatis.

Respondeo; Hoc non refert. Nam Sacerdos nõ offert hoc sacrificium, ut homo priuatus, sed ut gerens personam Christi; atque ad eò quatenus ipse mystice seu representatiue est Christus. Cuius signum est, tum quia loquitur ut Christus, *Hoc est Corpus meum*: tum quia, si Christus esset in statu merendi, & satisfaciendi, & ita offerret per ministrum, sicut modò offert, infinitè mereretur, & satisfaceret, perinde ac si per seipsum offerret: Sicut tantumdem meretur Dominus & satisfact per famulum conferens eleemosynam, & per legatum exhibens honorem & obedientiam, quantum si per seipsum. Itaque sacrificium hoc à Christo suam habet æstimationem, non minus quam illud, quod ipse Christus in cœna obtulit: hoc enim est illi par in ratione sacrificij, & in dignitate impetrandi. Quod confirmatur; Quia ipsa transubstantiatio fit virtute Christi, quatenus ex vi institutionis, virtus diuina Christi ad hoc est applicata vsque ad finem sæculi; & etiam quatenus actu voluntas Christi ad singula sacrificia concurrat, ut cui omnia sint præsentia, eaque Patri actu offert: sicuti si Rex per legatum exhibens honorem Pontifici, posset ipsemet esse præsens, & Pontifici in legato honorem deferre.

Vnde Patet, Triplici ratione Christum dici *Principalem offerentem*: Primò, Quia Sacerdos offert hoc sacrificium, ut representat personam Christi, seu ut ipse est mystice Christus: sicuti legatus Regis defert honorem Pontifici, ut representat suum Principem; & Angelus tradidit legem, ut representans Deum, ut patet Actorù 7.

Secundò, Quatenus ipse vim tribuit verbis sacerdotis, & sua virtute diuina concurrat, idque ex vi primæ institutionis; seu illius voluntatis, quæ primò instituit hoc sacrificium: ut colligitur ex Chrysostomo Hom. De prodicione Iude circa medium.

55

Hoc sacri-
ficiam se-
condum se
est infinita
dignitatis.

56
Tribus ex
titulis dici-
tur Chris-
tus esse
principalis
offerens.